

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Venskabs-Pagten

Citation: Andersen, H. C.: "Venskabs-Pagten", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. IV kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 30. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr04val-shoot-workid60148/facsimile.pdf> (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. IV kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Venskabs-Pagten.

[281]

Vi have nylig gjort en lille Reise og høje alt efter en stjerne.
Hvorhen? Til Sparta! til Mycene! til Delphi! der ere hundrede Steder, ved hvil Navne Hjertet slaaer af Reise-Lyst. Det [282]
gaaer til Hest, op ad Bjergstier, hen over Krat og Buske; den 5
enkelte Reisende kommer frem som en heel Karavane. Selv

b Collin 31, 4^a En Digtens Bazar, trykkes. Opr. 6 bl. 4^a: det førstes bagside har
kun NH. See næste Blad (det er ligesom det næste side en yngre version). Mgi.
M. 2 fra 32, 98 Taget næede til 34, 44 jeg dem. Skrevet på større papir, og lidt
ligere, end de omgivende kapitler. Titlen er gentaget på et førsig. blad og nr. til 10
kap. XVI gentaget på sidste blad af t.

c En Digtens Bazar, 1842 s. 322-326 (s. del kap. XV) (Bibl. 477).

d² og. 2. udg. — Saml. Skr. 10, 1854 s. 62-72 (Bibl. 652).

A EHP 4-52 s. 281-294 m. 2 ill. (Bibl. 843).

C SS 23-68 s. 126-22. Uden undertitel. Indledningen indtil 31, 42 Vort Hitus 15
er udeladt og erstattet med tre vers:

Nu flyve vi bort fra den danske Strand,
Hælt ud om fremmede Lande,
Og saa er' vi nede i Grækenland
Ved de dædige karnblæse Vande. 29

Citronstreet staaer med sin gulegle Frugt,
Den tyager mod Jordens Grenen;
Der Tidslæs grører, der Billader smukt
Er bugget i Marmorstenen.

Hvor Hyrden sidder; hans Hund har sig lagt
Tæt ved hom, dens Plads vi tage
Og here fortælle om Venskabs Pagt,
En smuk Skik fra gamle Dage.

Nedenfor afgrykkes Ø med læsenheder fra de deraf afgrenzige Ø² og C. Kursivin-
gerne angiver afgørelser fra A. jf. s. 8. 30

XV. Venskabs-Pagten.
(En Novelle.)

[282]

Vi have nylig gjort en lille Reise og høje alt efter en stjerne? Hvorhen? Til
Sparta til Mycene, til Delphi der ere hundrede Steder, ved hvil Navne Hjertet
slaaer af Reise-Lyst. Det gaaer til Hest, op ad Bjergstier, hen over Krat og Bu- 35
ske; den enkelte Reisende kommer frem som en heel Caravane. Selv rider han

rider han forud med sin Argojat, en Pakhest bærer Koffert, Telt og Proviant, et Par Soldater følge efter til hans Beskyttelse; intet Verthaus med velopredt Seng venter ham efter den trættende Dag-Reise, Teltet er tidi hans Tag i den store, 5 vilde Natur, Argojaten koger der en Pilaf*), til Aftensmad; tusinde Myg omsuse det lille Telt, det er en yndlig Nat, og imorgen gaaer Veien over stærkt opsvulmde Floder; sid fast paa din Hest, at Du ikke skyller bort.

Hvad Løn er der for disse Besværligheder? Den største! den 10 rigeste! Naturenaabnenbarer sig her i al sin Storhed, hver Plet er historisk, Øie og Tanke nyder. Digeren kan synge derom, Maleren give det i rige Billeder, men Virkelighedens Duft, der for evig trænger ind og forbliver i Beskuersens Tanke, mægte de ikke at gjengive.

15 Den eensomme Hyrde oppe paa Fjeldet vilde, ved en simpel Fortælling af een af sit Livs Begivenheder, masskee bedre end Reisebeskrivere kunne oplukke Øiet for Dig, som i nogle enkelte Træk vil skue Hellenernes Land.

Lad ham da tale! om en Skik, en smuk, eiendommelig Skik, 20 skal Hyrden hist paa Bjerget fortælle os: *Venskabs-Pøgten*.

[223] *Vort Huus var klinet af Leer, men Dørkarmen var riflede

*) Den tillaves af Hens, Riis og Carri.

forud med sin Argojat, en Pakhest bærer Cuffert, Telt og Proviant, et Par Gendarmer følge efter til hans Beskyttelse; intet Verthaus med velopredt Seng 25 venter ham efter den trættende Dag-Reise, Teltet er tidi hans Tag i den store vilde Natur, Argojaten koger der en Pilaf*), til Aftensmad; tusinde Myg omsuse det lille Telt, det er en yndlig Nat og imorgen gaaer Veien over stærkt opsvulmde Floder; sid fast paa din Hest, at Du ikke skyller bort.

Hvad Løn er der for disse Besværligheder? Den største! den rigeste! Naturen 30aabnenbarer sig her i al sin Storhed, hver Plet er historisk, Øie og Tanke nyder. Digeren kan synge derom, Maleren give det i rige Billeder, men Virkelighedens Duft, der for evig trænger ind og forbliver i Beskuersens Tanke, mægte de ikke at gjengive.

I mange smax Skisser har jeg sagt at beskriviggøre een lille Strækning, Athen og 35 dens Omgøring, og dog hvor farelost stuer dette gline Billeder, hvor ringe antyder det Grækenland, denne sorgende Skjænde Genius, hvis Storhed og Sorg den Fremmede aldrig glemmes.

Den eensomme Hyrde oppe paa Fjeldet vilde, ved en simpel Fortælling af een af sit Livs Begivenheder, masskee bedre end jeg med mine Billeder kunne 40 oplukke Øiet for dig, som i nogle enkelte Træk vil skue Hellenernes Land.

Lad ham da tale, siger min Musæ vel, om en Skik, en smuk, eiendommelig Skik, skal Hyrden hist paa Bjerget fortælle os: *Venskabs-Pøgten*.

*Vort Huus var klinet af Leer, men Dørkarmen var riflede Marmorsseller,

*) Den tillaves af Hens, Riis og Carri.

23 Gendarmer] Gendarmer m. 43 Vort] her begynder C, se ovf.

Marmorsgiler, fundne, hvor Huset blev bygget; Taget naaede næsten til Jorden, det var nu sortbrunt og hæsligt, men da det blev lagt, var det blomstrende Oleander og friske Laurbergrønne, hentede bag Bjergene. Der var snevert om vort Huus, Klippevæggene stode steile opad og viste en nogen, sort Farve; 5 øverst paa dem hang ofte Skyer, som hvide, levende Skikkelsær; aldrig hørte jeg her en Sangfugl, aldrig dannede Mændene her til Sekkepibernes Toner, men Stedet var helligt fra gamle Tider, Navnet selv minder derom, *Delfphi* kaldes det jo! De mørke, alvorlige Bjerge laaet alle med Snee; det øverste, som 10 skinnede længst i den røde Aftensol, var *Parnas*, Bakken nær ved vort Huus strømmede ned derfra og var ogsaa engang hellig, nu plumper Eslet den med sine Fødder, dog Strømmen rinder fort og vorer efter klar. Hvor jeg mindes hver Plet og dens helligs, dybe Eersomhed! Midt i Hytten blev Ilden 15 tændt, og nær den hede *Aske* laaet højt og glædende, blev Brødet bagt deri; laaet Sneoenude rundt om vor Hytte, saa den næsten var skjult, da syntes min Moder gladest, da holdt hun mit Hoved mellem sine Hænder, kyssede min Pande og sang de Viser, som hun ellers aldrig sang, thi Tyrkerne, vores Herrer, 20 lede dem ikke; og hun sang: »Paa Olympens Top, i den lave Granskov, sad en gammel Hjort, dens Øine vare tungte af Tearer; røde, ja grønne og blegblaue Taarer græd den, og en Raabuk kom forbi: «hvad feiler Dig dog, at Du græder saa, græder røde, grønne, ja blegblaue Taarer!» »Tyrken er [384]

fundne hvor Huset blev bygget; Taget naaede næsten til Jorden, det var nu sortbrunt og hæsligt, men da det blev lagt var det blomstrende Oleander og friske Laurbergrønne hentede bag Bjergene. Der var snevert om vort Huus, Klippevæggene stode steile opad og viste en nogen, sort Farve; øverst paa dem hang ofte Skyer, som hvide, levende Skikkelsær; aldrig hørte jeg her en Sangfugl, 25 aldrig dannede Mændene her til Sekkepibernes Toner, men Stedet var helligt fra gamle Tider, Navnet selv minder derom, *Delfphi* kaldes det jo! De mørke alvorlige Bjerge laaet alle med Snee, det øverste, som skinnede længst i den røde [384] Aftensol var *Parnas*, Bakken nær ved vort Huus strømmede ned derfra og var ogsaa engang hellig nu plumper Eslet den med sine Fødder, dog Strømmen 30 rinder fort og vorer efter klar. Hvor jeg mindes hver Plet og dens hellige dybe Eersomhed! Midt i Hytten blev Ilden tændt, og nær den hede *Aske* laaet højt og glædende blev Brødet bagt deri; laaet Sneoenude rundt om vor Hytte, saa den næsten var skjult, da syntes min Moder gladest, da holdt hun mit Hoved mellem sine Hænder, kyssede min Pande og sang de Viser, som hun ellers aldrig sang, thi Tyrkerne vores Herrer led dem ikke; og hun sang: »Paa Olympens Top, i den lave Granskov, sad en gammel Hjort, dens Øine vare tungte af Tearer; røde, ja grønne og blegblaue Taarer græd den, og en Raabuk kom forbi: «hvad feiler du dog, at du græder saa, græder røde, grønne, ja blegblaue Taarer!» »Tyrken er

35 det i den 0° C. 38 saaj saa at C.

men i vor By, han har vilde Hunde til sin Jagt, en mægtig Hob.³² »Jeg jager dem over Øerne,« sagde den unge Raabuk, »jeg jager dem over Øerne, i det dybe Hav;« men før Aftenen faldt paa var Raabukken dræbt, og før Natten kom 5 s var Hjorten jagen og død.³³ Og naar min Moder saaledes sang, bleva hendes Øine vaade, og der sad en Taare i de lange Øienhaar, men hun skjulte den og vendte saa i Askens vore sorte Brød. Da knyttede jeg min Haand og sagde: »vi ville slæse Tyrken ihjel;« men hun gjentog af Visen: »Jeg jager dem 10 over Øerne, i det dybe Hav; men før Aftenen faldt paa var Raabukken dræbt, og før Natten kom var Hjorten jagen og død.³⁴ I flere Nætter og Dage havde vi været eensomme i vor Hytte, da kom min Fader; jeg vidste, han bragte mig Muslingskaller fra Lepanto-Bugten eller maaskee endog en Kuiiv, skarp 15 og blinkende. Han bragte os denne Gang et Barn, en lille, nøgen Pige, som han holdt under sin Faareskinds Pels, hun var indbundet i et Skind, og Alt hvad hun havde, da hun laa løsnet derfra i min Moders Skjæd, var tre Sølvmynter bundne i hendes sorte Haar. Og Fader fortalte om Tyrkerne, der havde dræbt 20 Barnets Foresædre, han fortalte os saa Meget, at jeg drænede derom den hele Nat; – min Fader selv var saaret, Moder forbandt hans Arm, Saaret var dybt; den tykke Faareskinds Pels var stivfrossen med Blodet. Den lille Pige skulde være min Søster, hun [285] var saa dejlig, saa skinnende klar, min Moders Øine var ei

25 kommet i vor By, han har vilde Hunde til sin Jagt, en mægtig Hob.³⁵ »Jeg jager dem over Øerne,« sagde den unge Raabuk, »jeg jager dem over Øerne i det dybe Hav!« – men før Aftenen faldt paa var Raabukken dræbt, og før Natten kom var Hjorten jagen og død!³⁶ – Og naar min Moder saaledes sang, bleva hendes Øine vaade, og der sad en Taare i de lange Øienhaar, men hun skjulte [335] den og vendte saa i Askens vore sorte Brød. Da knyttede jeg min Haand og sagde, »vi ville slæse Tyrken ihjel;« men hun gjentog af Visen: »Jeg jager dem over Øerne i det dybe Hav! – men før Aftenen faldt paa var Raabukken dræbt, og før Natten kom var Hjorten jagen og død!³⁷ I flere Nætter og Dage havde vi været eensomme i vor Hytte, da kom min Fader; jeg vidste, han bragte mig Muslingskaller fra Lepanto-Bugten, eller saaer en Kniv skarp og blinkende. Han bragte os denne Gang et Barn, en lille nøgen Pige, som han holdt under sin Faareskinds-pels, hun var indbundet i et Skind, og Alt hvad hun havde, da hun laa løsnet derfra i min Moders Skjæd, var tre Sølvmynter bundne i hendes sorte Haar. Og Fader fortalte om Tyrkerne, der havde dræbt 35 Barnets Foresædre, han fortalte os saa meget, at jeg drænede derom den hele Nat; – min Fader selv var saaret, Moder forbandt hans Arm, Saaret var dybt; den tykke Faareskinds Pels var stivfrossen med Blodet. Den lille Pige skulde være min Søster, hun var saa dejlig; saa skinnende klar; min Moders Øine var ei mildere end hendes! Anastasia, som hun

32 Aftenen Ø² som Nr. 27, Aften C. 35 saaer] endog Ø²C. 37 indbundet] indbunden C. 41 stivfrossen] stivfrossen C.

33 HCA IV

mildere end hendes; *Anastasia*, som hun kaldtes, skulde være min Søster, thi hendes Fader var vist til min Fader, vist efter gammel Skik, som vi holdt den endnu; de havde i Ungdoms Tid sluttet Broderskab, valgt den skjønneste og dydigste Pige i den hele Egn til at vie dem til Venskabs-Pagten; jeg hørte så tidt om den smukke, selsomme Skik.

Nu var den Lille min Søster; hun sad på mit Skjød, jeg bragte hende Blomster og Fjeldfuglens Fjer, vi drak sammen af Parnassets Vande, visov Hoved mod Hoved under Hyttens Laurbærtag, mens mangen Vinter endnu min Moder sang 10 om de røde, de grønne og de blegblaue Taarer; men jeg begreb endnu ikke, at det var mit eget Folk, hvis tusindfold Sorger afspejlede sig i disse Taarer.

En Dag kom der tre frankiske Mænd, anderledes klædte end vi; de havde deres Senge og Talte på Heste, og næer end tyve 15 Tyrker, væbnede med Sabler og Geværer, ledsagede dem, thi de var Paschæns Venner og havde Brev fra ham. De kom kun for at see vore Bjerge, for i Sne og Skyer at bestige *Parnas* og betragte de selsomme, sorte, steile Klipper om vor Hytte; de kunde ikke rummes inde i den, og de ledt heller ikke Regen, som gik 20 hen under Loftet ud af den lave Dør; de spandte deres Talte ud på den snevre Plads ved vor Hytte, stegte Lam og Fugle, og skjenkede ønde, sterke Vins, men Tyrkerne turde ikke drikke deraf.

Da de reiste, fulgte jeg dem et Stykke paa Veien, og min [286] lille Søster *Anastasia* hang, indsyet i et Gedeskind, på min

kaldtes, skulde være min Søster, thi hendes Fader var vist til min Fader, vist efter gammel Skik, som vi holdt den endnu; de havde i Ungdoms Tid sluttet Broderskab, valgt den skjønneste og dydigste Pige i den hele Egn til at vie dem til Venskabs-Pagten; jeg hørte saa tidt om den smukke selsomme Skik. 30

Nu var den Lille min Søster; hun sad på mit Skjød, jeg bragte hende Blomster og Fjeldfuglens Fjer, vi drak sammen af Parnassets Vande, visov Hoved mod Hoved under Hyttens Laurbærtag, mens mangen Vinter endnu min Moder sang om de røde, de grønne og de blegblaue Taarer! men jeg begreb endnu ikke, at det var mit eget Folk, hvis tusindfold Sorger afspejlede sig i disse Taarer. 35

En Dag kom der tre frankiske Mænd, anderledes klædte end vi; de havde deres Senge og Talte på Heste, og næer end tyve Tyrker, alle med Sabler og Geværer, ledsagede dem, thi de var Paschæns Venner og havde Brev fra ham. De kom kun for at see vore Bjerge, for i Sne og Skyer at bestige *Parnas* og betragte de selsomme sorte steile Klipper om vor Hytte; de kunde ikke rummes inde i den og de ledt heller ikke Regen, som gik hen under Loftet ud af den lave Dør; den og de spandte deres Talte ud på den snevre Plads ved vor Hytte og stegte Lam og Fugle, skjenkede ønde sterke Vins, men Tyrkerne turde ikke drikke deraf.

Da de reiste, fulgte jeg dem et Stykke paa Veien, og min lille Søster Ana-

41 led) Inde 0.

Ryg. Een af de frankiske Herrer stillede mig mod en Klippe og tegnede mig og hende, saa levende som vi stode der, vi saae ud som een eneste Skabning; aldrig havde jeg tænkt derover, men Anastasia og jeg vare jo ogsaa som Een, altid laae hun paa s mit Skjød eller hang paa min Ryg, og drømte jeg, saa var hun i mine Drømme.

To Nætter efter indtraf andre Folk i vor Hytte, de vare væbnede med Knive og Geværer; de vare Albancere, kjække Folk, som min Moder sagde; de blev der kun kort, min Syster Anastasia sad paa den Enes Skjød, da han var borte, havde hun to og ikke tre Sølvmynter i sit Haar; de lagde Tobak i Papirstrimler og røgte deraf, og den ældste talte om Veien, de skulde tage, og var uvist om den; »spytter jeg opad«, sagde han, »saa falder det i mit Ansigt, spytter jeg nedad, saa falder det i mit Skjøg.« Men en Vei maatte vælges; de gik, og min Fader fulgte; lidt efter hørte vi Skud, det knaldede igjen; der kom Soldater i vor Hytte, de toge min Moder, mig og Anastasia; Røverne havde havt Tilhold hos os, sagde de, min Fader havde fulgt dem, derfor maatte vi bort; jeg saae Røvernes Liig, jeg saae min Faders Liig, og jeg græd til jeg sov. Da jeg vaagnede, varo vi i Fængsel, men Stuen var ikke elendigere end den i vor egen Hytte, og jeg fik Læg og harpixet Vün, som de holdte af den tjærrede Sæk, bedre havde vi det ikke hjemme.

[287] Hvor længe vi vare fangne, det ved jeg ikke; men mange

25 stasia hang indeyet i et Gjæsdeskind paa min Ryg. En af de frankiske Herrer stillede mig mod en Klippe og tegnede mig og hende, saa levende som vi stode der, vi saae ud som een eneste Skabning; — aldrig havde jeg tænkt derover, men [287] Anastasia og jeg vare jo ogsaa, som een, altid laae hun paa mit Skjød eller hang paa min Ryg, og drømte jeg, saa var hun i mine Drømme.

30 To Nætter efter indtraf andre Folk i vor Hytte, de vare væbnede med Knive og Geværer; de vare Albancere, kjække Folz, som min Moder sagde; de blev der kun kort, min Syster Anastasia sad paa den Enes Skjød — da han var borte, havde hun to og ikke tre Sølvmynter i sit Haar; de lagde Tobak i Papirstrimler og røgte deraf, og den ældste talte om Veien, de skulds tage, og var uvist om den; »spytter jeg opad«, sagde han, »saa falder det i mit Ansigt, spytter jeg nedad, saa falder det i mit Skjøg!« — Men en Vei maatte vælges; de gik og min Fader fulgte; lidt efter hørte vi Skud; det knaldede igjen; — der kom Soldater i vor Hytte, de toge min Moder, mig og Anastasia; Røverne havde havt Tilhold hos os, sagde de, min Fader havde fulgt dem, derfor maatte vi bort; jeg saae Røvernes Liig, jeg saae min Faders Liig; og jeg græd til jeg sov. Da jeg vaagnede, varo vi i Fængsel, men Stuen var ikke elendigere end den i vor egen Hytte, og jeg fik Læg og harpixet Vün, som de holdte af den tjærrede Sæk, bedre havde vi det ikke hjemme.

Hvor længe vi vare fangne, det ved jeg ikke; men mange Nætter og Dage gik.

24 røge] reg m.

5*

Nætter og Dage gik. Da vi vandrede ud, var det vor hellige Paaskfest, og jeg bar *Anastasia* paa min Ryg, thi min Moder var syg; kun langsomt kunde hun gaae, og der var langt, før vi næede ned mod Havet, det var Lepants Bugt. Vi traadte ind i en Kirke, der stræde med Billeder paa gylden Grund; Engle var det, o saa smukke, men jeg syntes dog, at ver lille *Anastasia* var ligessa smuk; midt paa Gulvet stod en Kiste, fyldt med Roser, det var den Herre Christus, der laae som delige Blomster, sagde min Moder, og Presten forkyndte: Christus er opstanden! alle Folk kyssede hverandre, Enhver holdt et tændt Lys i sin Haand, jeg fik selv eet, den lille *Anastasia* et, Sækkespiberne klang, Mændene dandse Haand i Haand fra Kirken, og udenfor stegte Kvinderne Paaske-Lam; vi blev indbudne, jeg sad ved Ilden, en Dreng, ældre end jeg, tog mig om min Hals, kyssede mig og sagde: »Christus er opstanden!« saaledes mødtes første Gang vi To, *Aphitanides* og jeg.

Min Moder kunde flette Fiskernet, det gav her ved Bugten en god Fortjeneste, og vi blev i lang Tid ved Havet, – det delige Hav, der smagte som Taarer og mindede ved sine Farver om Hjortens Graad, snart var det jo rødt, snart grønt og saa etter igjen blant.

Aphitanides forstod at styre en Baad, og jeg sad med min lille *Anastasia* i Baaden, der gik paa Vandet, som en Sky gaaer i Luftet; naar Solen da sank, blev Bjergene mere mørkblaae, [388]

Da vi vandrede ud, var det vor hellige Paaskfest, og jeg bar *Anastasia* paa min Ryg, thi min Moder var syg; kun langsomt kunde hun gaae, og der var langt [388] for vi nædede ned mod Havet, det var Lepants Bugt. Vi traadte ind i en Kirke, der stræde med Billeder paa gylden Grund; Engle var det, o saa smukke, men jeg syntes dog, at vor lille *Anastasia* var Igensaa smuk; midt paa Gulvet stod en Kiste fyldt med Roser, det var den Herre Christus, der laae som delige Blomster, sagde min Moder og Presten forkyndte: Christus er opstanden! alle Folk kyssede hinanden, jeg holdt et tændt Lys i sin Haand, jeg selv fik et, den lille *Anastasia* et, Sækkespiberne klang, Mændene dandse Haand i Haand fra Kirken, og udenfor stegte Kvinderne Paaske-Lam; vi blev indbudne; jeg sad ved Ilden; en Dreng, ældre end jeg, tog mig om mit Hals, kyssede mig og sagde: »Christus er opstanden!« saaledes mødtes første Gang vi to, *Aphitanides* og jeg.

Min Moder kunde flette Fiskernet, det gav her ved Bugten en god Fortjeneste, og vi blev i lang Tid ved Havet, – det delige Hav, der smagte som Taarer og mindede ved sine Farver om Hjortens Graad, snart var det jo rødt, snart grønt og saa efter igjen blant.

Aphitanides forstod at styre en Baad, og jeg sad med min lille *Anastasia* i Baaden, der gik paa Vandet, som en Sky gaaer i Luftet; naar Solen da sank, blev Bjergene mere mørkblaae, den ene Bjergskrake tildede over den anden, og [399]

36 *Aphitanides*] *Aphitanides* m. stedvis.

den ene Bjergskæke tittede over den anden, og længst borte stod *Parnas* med sin Sne, i Aftensolen skinnede Bjergtoppen som et glydende Jern, det saae ud, som om Lyset kom inden fra, thi den skinnede længe i den blaae, glinsende Luft, længe efter 5 at Solen var nede; de hvide Søfugle sloge med deres Vinger i Vandspillet, ellers var her saa stille, som ved Delphi mellem de sorte Fjelde; jeg laaer paa min Ryg i Baaden, *Anastasia* sad paa mit Bryst, og Stjerneerne ovenover skinnede endnu sterkere end Lamperne i vor Kirke; det var da samme Stjerner, og de 10 stode ganske paa det samme Sted over mig, som naar jeg sad ved Delphi, udenfor vor Hytte. Jeg syntes til sidst at være der endnu, – da pladskede det i Vandet og Baaden vippede sterk; – jeg skreg høit, thi *Anastasia* var falden i Vandet, men *Aphantanides* var ligesaa hurtig, og snart løftede han hende op til mig; 15 vi toge hendes Klæder af, vred Vandet bort, og klædte hende saa paa igjen, det Samme gjorde *Aphantanides* ved sig selv, og vi blev derude til Tidet igjen var tørt, og Ingen vidste vor Skræk for den lille Pleiesøster, hvis Liv *Aphantanides* jo nu havde

Deel I.

20 Det blev Sommer! Solen brændte saa hødt, at Løvtærerne visnede, jeg tænkte paa vores kælige Bjerge, paa det friske Vand derinde; min Moder længtes ogsaa, og en Aften vandrede vi igjen tilbage. Hvor der var tyt og stilte! vi gik over den høje Timian, der dog duftede endnu, skjøndt Solen havde hentet ret

25 længst borte stod *Parnas* med sin Sne, i Aftensolen skinnede Bjergtoppen som et glydende Jern, det saae ud, som om Lyset kom inden fra, thi den skinnede længe i den blaae, glinsende Luft, længe efter at Solen var nede; de hvide Søfugle sloge med deres Vinger i Vandspillet, ellers var her saa stille, som ved Delphi mellem de sorte Fjelde; jeg laaer paa min Ryg i Baaden, *Anastasia* 30 sad paa mit Bryst, og Stjerneerne ovenover skinnede endnu sterkere end Lamperne i vor Kirke; det var da samme Stjerner, og de stode ganske paa det samme Sted over mig som naar jeg sad ved Delphi, udenfor vor Hytte. Jeg syntes til sidst at være der endnu, – da pladskede det i Vandet og Baaden vippede sterk; – jeg skreg høit, thi *Anastasia* var falden i Vandet, men *Aphantanides* var ligesaa hurtig og snart løftede han hende op til mig! vi toge hendes Klæder af, vred Vandet bort og klædte hende saa paa igjen, det samme gjorde *Aphantanides* ved sig selv, og vi blev derude til Tidet igjen var tørt, og Ingen vidste vor Skræk for den lille Pleiesøster, hvis Liv *Aphantanides* jo nu havde Deel I. –

Det blev Sommer! Solen brændte saa hødt, at Løvtærerne visnede, jeg tænkte 40 paa vores kælige Bjerge, paa det friske Vand derinde, min Moder længtes ogsaa, [340] og en Aften vandrede vi igjen tilbage. Hvor der var tyt og stilte! vi gik over den høje Timian, der dog duftede endnu, skjøndt Solen havde hentet ret deas Blad;

26 den] dat m. den 00te, det C. 28 slog] sloge C. 32 mig som] abnormal ord-afstand C. komma ilesar C. 33 Baaden] herefter komma O (misforstået præc over et i i C. fjernet 0te. 34 faldet] falden C. 40 kæsie] kælige C.

dens Blade; ikke en Hyrde inddte vi, ikke en Hytte kom vi [289] forbi; Alt var stille og eensomt, kun Stjerneskuddet sagde, at det levede deroppe i Himlen; jeg veed ikke om den klare, blaue Luft lyste selv eller det var Stjernernes Straaler; vi saas godt alle Bjergenes Omrids; min Moder gjorde Hld, stegte Lygene, ² hun bragte med, og jeg og den lille Søstersov i Timianen uden at frygte for den freie Smidraki³), hvem Luen staer ud af Halsen, endlige frygte for Ulven og Schakalen; min Moder sad jo hos os, og det troede jeg var nok.

Vi naaede vert gamle Hjem, men Hytten var en Grusshob, 10 der maatte bygges en ny. Et Par Kvinder hjalp min Moder, og i faa Dage var Murene reiste og et nyt Tag af Oleander lagt hen over dem. Min Moder flettede af Skind og Bark mange Hylstre til Flasker, jeg passede Præsternes^{**}) lille Hjord; Anastasia og de smaa Skildpadder vare mine Lege- 15 kammerater.

En Dag fik vi Besøg af den kjære Aphtanides; han længtes saa meget efter at see os, sagde han, og han blev hele to Dage hos os.

Efter en Maaned kom han igjen og fortalte os, at han skulde [290] med et Skib til Patras og Corfu; os maatte han først sige Farvel, en stor Fisk bragte han med til min Moder. Han vidste at for-

* Den græske Overtro lader dette Uhyre blive til af det slægtede Faars opskærne Mave, der slenges hen paa Maronen.

**) En Bonde, som kan læse, bliver kaldt Præst og kaldes allerhelligste Herre; 25 Almuen kysser Jorden, naar den møder ham.

Ikke en Hyrde inddte vi, ikke en Hytte kom vi forbi; alt var stille og eensomt, kun Stjerneskuddet sagde, at det levede deroppe i Himlen; jeg veed ikke om den klare blaue Luft lyste selv eller det var Stjernernes Straaler, vi saas godt alle Bjergenes Omrids; min Moder gjorde Hld, stegte Lygene, ³ hun bragte med, og jeg og 30 den lille Søstersov i Timianen uden at frygte for den freie Smidraki⁴), hvem Luen staer ud af Halsen, endlige frygte Ulven og Schakalen; min Moder sad jo hos os, og det troede jeg var nok.

Vi naaede vert gamle Hjem, men Hytten var en Grusshob, der maatte bygges en ny. Et Par Kvinder hjalp min Moder, og i faa Dage var Murene reiste og et 35 nyt Tag af Oleander lagt hen over dem. Min Moder flettede af Skind og Bark mange Hylstre til Flasker, jeg passede Præsternes^{**}) lille Hjord; Anastasia og de smaa Skildpadder vare mine Lege-kammerater.

En Dag fik vi Besøg af den kjære Aphtanides, han længtes saa meget efter [341] at see os, sagde han, og han blev hele to Dage hos os. ⁴⁰

Efter en Maaned kom han igjen og fortalte os, at han skulde med et Skib til Patras og Corfu; os maatte han først sige Farvel, en stor Fisk bragte han med

* Den græske Overtro lader dette Uhyre blive til af det slægtede Faars opskærne Mave, der slenges hen paa Maronen.

**) En Bonde, som kan læse, bliver kaldt Præst og kaldes allerhelligste Herre; 45 Almuen kysser Jorden, naar den møder ham.

³⁰ bragde) bragte ØR.

telle saa Meget, ikke blot om Fiskerne nede ved Lepanto-Bugten, men om Konger og Helte, der engang havde hersket i Grækenland ligesom Tyrkerne nu.

Jeg har seet Rosentræet sætte Knop og denne i Dage og Uger 5 blive en udfoldet Blomst; den blev det, før jeg begyndte at tanke over, hvor stor, smuk og rødmende den var; saaledes gik det mig ogsaa med *Anastasia*. Hun var en dælig udvoxet Pige; jeg en kraftig Knæs; Ulveskindene paa min Moders og *Anastasias* Seng havde jeg selv flæst af Dyret, der faldt for min 10 Bøsse. Aar vare hengzaede.

Da kom en Aften *Aphianides*, slank som et Rør, stærk og brunn; han kyssede os Alle og vidste at fortælle om det store Hav, om *Mallas* Festningsværker og *Egyptens* selsomme Gravsteder; det klang forunderligt, som en af Presternes Legender;

15 jeg saa med et Slags Ærbødighed op til ham.

»Hvor Du veed Meget!« sagde jeg, »hvor Du kan fortælle!«

»Du har dog engang fortalt mig det Smukkeste!« sagde han, »Du har fortalt mig, hvad der aldrig er gaaet ud af min Tanke, den smukke, gamle Skik om Venskabs-Pagten! den Skik, som 20 jeg ret har Mod paa at følge! Broder, lad os To ogsaa, som din og *Anastasias* Fader gjorde det, gaae til Kirken; den skjønne [204] neste og uskyldigste Pige er *Anastasia*, Søsteren, hun skal visse os sammen! Ingen har dog en skjønnere Skik, end vi Grekere!«

Anastasia blev rød, som det friske Rosenblad, min Moder 25 kyssede *Aphianides*.

til min Moder. Han vidste at fortælle saa meget, ikke blot om Fiskerne nede ved Lepanto-Bugten, men om Konger og Helte, der engang havde hersket i Grækenland ligesom Tyrkerne nu.

Jeg har seet Rosentræet sætte Knop og denne i Dage og Uger blive en ud 30 foldet Blomst; den blev det, før jeg begyndte at tanke over, hvor stor, smuk og rødmende den var; saaledes gik det mig ogsaa med *Anastasia*. Hun var en dælig udvoxet Pige; jeg en kraftig Knæs; Ulveskindene paa min Moders og *Anastasias* Seng havde jeg selv flæst af Dyret, der faldt for min Bøsse. Aar vare hengzaede.

35 Da kom en Aften *Aphianides*, slank som et Rør, stærk og brunn; han kyssede os Alle og vidste at fortælle om det store Hav, om *Mallas* Festningsværker og *Egyptens* selsomme Gravsteder; det klang forunderligt, som en af Presternes Legender; jeg saa med et Slags Ærbødighed op til ham.

»Hvor du veed meget!« sagde jeg, »hvor du kan fortælle!«

40 »Du har dog en Gang fortalt mig det smukkeste sagde han, »Du har fortalt [242] mig, hvad der aldrig er gaaet ud af min Tanke, den smukke gamle Skik om Venskabs-Pagten! den Skik, som jeg ret har Mod paa at følge! Broder, lad os To ogsaa, som din og *Anastasias* Fader gjorde det, gaae til Kirken, den skjønneste og uskyldigste Pige er *Anastasia*, Søsteren, hun skal visse os sammen! Ingen 45 har dog en skjønnere Skik, end vi Grekere!«

Anastasia blev rød, som det friske Rosenblad, min Moder kyssede *Aphianides*.

38 enel el C.

En Times Vandring fra vor Hytte, der hvor Fjeldene bære Muldjord og enkelte Træer skygge, laae den lille Kirke; en Sølv-Lampe hang foran Alteret.

Jeg havde mine bedste Klæder paa, da hvide Fostaneller foldede sig rigt ned over Hofterne, den røde Trøje sad snever ⁵ og stram, der var Sølv i Qvasten paa min Fesz; i mit Bælte sad Kniv og Pistoler. Aphtanides havde sin blaae Klædning, som græske Sømænd bære den, en Sølv-Plade med Guds Moders hang paa hans Bryst, hans Skjærif var kostbart, som kun de rige Herrer kunne bære det. Enhver saae nok, vi To skulde ¹⁰ til en Høstid. Vi gik ind i den lille, eensomme Kirke, hvor Aftensolen skinnede gjennem Døren ind paa den brændende Lampe og de brogede Billeder i gylden Grund. Vi knælede paa Alterets Trin, og Anastasia stillede sig foran os; en lang, hvid Kjortel hang løst og let omkring hendes smukke Lemmer; hen- ¹⁵ des hvide Hals og Bryst var bedekket med en Sammenkjædning af gamle og nye Mynter, de dannede en heel stor Krave; hendes sorte Haar var lagt op paa Hovedet i en eneste Bukkel, der holdtes ved en lille Hue af Sølv- og Guld-Mynter, fundne i de gamle Templer; skjønnere Punkt havde ingen gransk Pige. ²⁰ Hendes Ansigt lyste, hendes Øine vare som to Stjerner.

Alle Tre læste vi stille vor Bøn; og hun spurgte os: »Ville I [292] være Venner i Liv og Død?« – Vi svarede: Ja. »Ville I hver, hvad der endogsaa skeer, huske, min Broder er en Deel af mig! min Hemmelighed er hans, min Lykke er hans! Opoffrelse, Ud- ²⁵

En Times Vandring fra vor Hytte, der hvor Fjeldene bære Muldjord og enkelte Træer skygge, laae den lille Kirke; en Sølv Lampe hang foran Alteret.

Jeg havde mine bedste Klæder paa, da hvide Fostaneller foldede sig rigt ned over Hofterne, den røde Trøje sad snever og stram, der var Sølv i Qvasten paa min Fesz; i mit Bælte sad Kniv og Pistoler. Aphtanides havde sin blaae Klædning, som græske Sømænd bære den, en Sølv-Plade med Guds Moders hang paa hans Bryst, hans Skjærif var kostbart, som kun de rige Herrer kunne bære det. Enhver saae nok, vi To skulde ⁵ til en Høstid. Vi gik ind i den lille eensomme Kirke, hvor Aftensolen skinnede gjennem Døren ind paa den brændende Lampe og de brogede Billeder i gylden Grund. Vi knælede paa Alterets Trin, og Ana- ¹⁰ stasia stillede sig foran os; en lang hvid Kjortel hang løst og let omkring hendes smukke Lemmer; hendes hvide Hals og Bryst var bedekket med en Sammen- ¹⁵ kjædning af gamle og nye Mynter, de dannede en heel stor Krave; hendes sorte Haar var lagt op paa Hovedet i en eneste Bukkel, der holdtes ved en lille Hue af Sølv- og Guld-Mynter, fundne i de gamle Templer; skjønnere Punkt havde ingen gransk Pige. Hendes Ansigt lyste, hendes Øine vare som to Stjerner.

Alle tre læste vi stille vor Bøn; og hun spurgte os: »Ville I være Venner i Liv og Død?« – Vi svarede: ja. »Ville I hver, hvad der endogsaa skeer, huske, min Broder er en Deel af mig! min Hemmelighed er hans, min Lykke er hans! Op-

²⁷ Alteret C. ²⁸ ned over Hofterne m. ³¹ haerer

holdenhed, Alt, som for min egen Sjæl, rummer jeg for ham!« og vi gjentog vort Ja! og hun lagde vore Hænder i hinanden, kyssede os paa Panden og vi bad atter stille. Da traadte Præsten frem fra Alterets Dør, velsignede os alle Tre, og en Sang af de andre allerhelligste Herrer lod bag Alterveggen. Den evige Venskabs-Pagt var sluttet. Da vi reiste os, saae jeg min Moder ved Kirkens Dør græde dybt og inderligt.

Hvor der var lystigt i vor lille Hytte og ved *Delphis Kilder!* Aftenen før *Aphitanides* skulde bort, sad han og jeg tankfulde paa Klippens Skrent; hans Arm var slynget om mit Liv, min om hans Hals; vi talte om Grækenlands Nød, om Mænd der kunde stoles paa; hver Tanke i vor Sjæl laaer klar for os Begge; da greb jeg hans Haand:

»Et endnu skal Du vide! eet, som indtil denne Stund kun Gud og jeg veed! al min Sjæl er Kjærlighed! det er en Kjærlighed, stærkere end den til min Moder og til Dig ...!«

»Og hvem elsker Du?« spurgte *Aphitanides*, og han blev rød paa Ansigt og Hals.

Jeg elsker *Anastasia!*« sagde jeg, - og hans Haand zittrede [293] i min, og han blev hvid som et Læg; jeg saae det, jeg begreb det! og jeg troer ogsaa min Haand skjævede, jeg boede mig henimod ham, kyssede hans Pande og hvirkede: »jeg har aldrig sagt hende det! hun elsker maaskee ikke mig! - Broder, husk paa, jeg saae hende daglig, hun er voxet op ved min Side,

voxet ind i min Sjæl!« -

ofrede, Udholdenhed, Alt som for min egen Sjæl rummer jeg for ham!« og vi gjentog vort Ja! og hun lagde vore Hænder i hinanden, kyssede os paa Panden og vi bad atter stille. Da traadte Præsten frem fra Alterets Dør, velsignede os alle Tre og en Sang af de andre allerhelligste Herrer lod bag Alterveggen. Den evige Venskabs-Pagt var sluttet. Da vi reiste os, saae jeg min Moder ved Kirkens Dør græde dybt og inderligt.

Hvor der var lystigt i vor lille Hytte og ved *Delphis Kilder!* Aftenen før *Aphitanides* skulde bort, sad han og jeg tankfulde paa Klippens Skrent, hans Arm var slynget om mit Liv, min om hans Hals; vi talte om Grækenlands [304] Nød, om Mænd der kunde stoles paa; hver Tanke i vor Sjæl laaer klar for os Begge; da greb jeg hans Haand:

»Et endnu skal Du vide! eet, som indtil denne Stund kun Gud og jeg veed! al min Sjæl er Kjærlighed! det er en Kjærlighed, stærkere end den til min Moder og til Dig ...!«

»Og hvem elsker Du?« spurgte *Aphitanides*, og han blev rød paa Ansigt og Hals.

Jeg elsker *Anastasia!*« sagde jeg, - og hans Haand zittrede i min, og han blev hvid som et Læg; jeg saae det, jeg begreb det! og jeg troer ogsaa min Haand skjævede, jeg boede mig henimod ham, kyssede hans Pande og hvirkede: »jeg [45] har aldrig sagt hende det! hun elsker maaskee ikke mig! - Broder, husk paa, jeg saae hende daglig, hun er voxet op ved min Side, voxet ind i min Sjæl! -

28 Alterets; Alterets C.

»Og Din skal hun være!« sagde han, »Din! – jeg kan ikke lyve for Dig og vil ikke heller! jeg elsker hende ogsaa! – men imorgen tager jeg bort! vi sees igjen om et Aar, da ere I gifte, ikke sandt! – jeg har nogle Penge, det er dine! Du maa tage dem, Du skal tage dem!« stille vandrede vi over Fjeldet; det var sildig Aften, da vi stode ved min Moders Hytte.

Anastasia holdt Lampen hen imod os, da vi trædte ind, min Moder var der ikke. Anastasia saae forunderlig veemodigt paa Aphtanides. – »Imorgen gaaer Du fra os!« sagde hun, »hvør det bedrøver mig!«

»Bedrøver Dige,« sagde han, og jeg syntes der laaet en Smerte deri, stor, som min egen; jeg kunde ikke tale, men han tog hendes Haand og sagde: »vor Broder der elsker Dig, har Du ham kjer? I hans Taushed er just hans Kjærlighed!« – og Anastasia zittrede og brast i Graad, da saae jeg kun hende, 15 tænkte kun paa hende; min Arm slog jeg om hendes Liv og sagde: »ja, jeg elsker Dig!« Da trykkede hun sin Mund til min, hendes Hænder hvilte om min Hals; men Lampen var falden paa Gulvet, der var mørkt uden om os, som i den kjære, stakkels Aphtanides's Hjerte.

Før Dag stod han op, kyssede os Alle til Afsked og drog bort. [294] Min Moder havde han givet alle sine Penge til os. Anastasia var min Brud og nogle Dage derefter min Hustru!«

28 Hustru[os] = mgl. A.

»Og Din skal hun være!« sagde han, »Din! – jeg kan ikke lyve for Dig og vil 25 det ikke heller! jeg elsker hende ogsaa! – men imorgen tager jeg bort! vi sees igjen om et Aar, da ere I gifte, ikke sandt! – jeg har nogle Penge, det er dine! Du maa tage dem, Du skal tage dem!« stille vandrede vi over Fjeldet; det var sildig Aften, da vi stode ved min Moders Hytte.

Anastasia holdt Lampen hen imod os, da vi trædte ind, min Moder var der 30 ikke. Anastasia saae forunderlig veemodigt paa Aphtanides! – »Imorgen [345] gaaer Du fra os!« sagde hun, »hvør det bedrøver mig!«

»Bedrøver dig,« sagde han, og jeg syntes der laaet en Smerte deri, stor, som min egen; jeg kunde ikke tale, men han tog hendes Haand og sagde: »vor Broder der elsker Dig, har Du ham kjer? I hans Taushed er just hans Kjærlighed!« – og 35 Anastasia zittrede og brast i Graad, da saae jeg kun hende, tænkte kun paa hende; min Arm slog jeg om hendes Liv og sagde: »ja, jeg elsker Dig!« Da trykkede hun sin Mund til min, hendes Hænder hvilte om min Hals; men Lampen var faldet paa Gulvet, der var mørkt uden om os, som i den kjære stakkels Aphtanides's Hjerte.

Før Dag stod han op, kyssede os alle til Afsked og drog bort. Min Moder havde han givet alle sine Penge til os. Anastasia var min Brud og nogle Dage derefter min Hustru!

29 fældet] fælden C.